

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 9 stycznia 2002 r.

35383

RPO/316092/99/VI/TP

Pan Prezes
Cezary BANASIŃSKI
Urząd Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Pl. Powstańców Warszawy 1
00-950 WARSZAWA 1, P-36

Szanowny Panie Prezesie

Dziękuję Panu Prezesowi za przekazane w piśmie z dnia 29.11.2001 r. informacje dot. działań Urzędu w sprawie stosowanych opłat i prowizji za czynności bankowe.

Po zapoznaniu się z informacją a w szczególności ze stanowiskiem w sprawie opłat za prowadzenie rachunku bankowego wraz z odpłatnością za zawiadomienie o jego wysokości, pragnę podkreślić, że obowiązek banku określony w art. 728 Kc ma być spełniany nieodpłatnie. Wynika to z ogólnej zasady, iż obowiązek nałożony przez ustawę na jedną ze stron jest przez tę stronę spełniany na jej koszt. Tym bardziej niedopuszczalne jest więc pobieranie opłat za dopełnienie obowiązku ustawowego.

Przepisy prawa bankowego o możliwości pobierania opłat i prowizji niczego w tym punkcie nie zmieniają, dają one bowiem jedynie ogólne upoważnienie do pobierania opłat, ale nie określają sytuacji, w której opłaty mogą być pobierane. Poza tym zawiadamianie strony rachunku bankowego nie jest usługą zleconą przez posiadacza rachunku, ale dopełnieniem obowiązku ustawowego, przewidzianego w przepisie, który nie został znowelizowany przez prawo bankowe.

Termin spełnienia przez bank obowiązku zawiadomienia jest w art. 728 Kc określony ogólnie: „przy każdej zmianie”. W komentarzach do Kodeksu cywilnego podkreśla się, że dopuszczalne jej objęcie jednym zawiadomieniem wszystkich zmian dokonanych w tym samym dniu, jeżeli będą one w zawiadomieniu wyspecyfikowane. Nie wspomina się w tym przepisie o możliwości zawiadamiania okresowego.

W doktrynie rozważano jedynie zawiadamianie w terminie jedno- lub dwutygodniowym i to tylko w razie spełnienia dodatkowych warunków, polegających na stworzeniu posiadaczowi rachunku możliwości bieżącego i nieodpłatnego i uzyskania informacji o stanie konta.

Ścisłe przestrzeganie terminu zawiadamiania wynikającego z art. 728 Kc jest uzasadnione następującymi argumentami:

- informacja o aktualnym stanie konta jest koniecznym warunkiem dysponowania przez posiadacza rachunku jego środkami pieniężnymi w szczególności brak informacji o stanie konta może narazić klienta (w razie spowodowania debetu) na konieczność zapłaty bankowi odsetek wyższych od oprocentowania,
- odsuwanie przez bank terminu zawiadomienia wyłącza możliwość dysponowania przez posiadacza rachunku środkami, o których wpływie na rachunek jeszcze nie wie, a jednocześnie daje bankowi możliwość dysponowania tymi środkami, a tym samym - zapewnia bankowi nieuzasadnione korzyści (art. 385-2 Kc).

Tak więc proszę Pana Prezesa o ponowne rozważenie czy pobieranie przez banki opłat za prowadzenie rachunku bankowego i zawiadamianie o jego stanie jest zgodne z obowiązującym prawem. Nie powinno się dopuścić do nadużywania przez banki swojej pozycji finansowej w stosunku do ich klientów m.in. przez pobieranie opłat za czynności, które należą do obowiązku banków.

Z poważaniem
/-/ Prof. dr Andrzej Zoll